

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001676

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-05-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Державного податкового університету "Про видачу диплома доктора філософії Добрянській Н." № 817 від 10.07.2025

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

- Добрянська Наталія Борисівна
- Nataliia Dobrianska

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4348-0580

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 072

Назва наукової спеціальності: Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Фінанси, банківська справа та страхування

Дата захисту: 25-06-2025

Спеціальність за освітою: Фінанси

Місце роботи здобувача: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8805

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.73.07

Тема дисертації:

1. Трансформація фінансової поведінки домогосподарств в Україні в умовах цифровізації
2. Transformation of the financial behavior of households in Ukraine in the conditions of digitalization

Реферат:

1. Дисертаційна робота спрямована на поглиблення теоретичних засад в області поведінкових фінансів та обґрунтування шляхів трансформації фінансової поведінки домогосподарств в умовах цифровізації. Об'єктом дослідження є фінансова поведінка домогосподарств, а предметом дослідження є теоретико-методичні засади, економічні й інституційні особливості трансформації фінансової поведінки домогосподарств в Україні в умовах цифровізації. За результатами дослідження теоретичних основ фінансової поведінки домогосподарств виявлено, що становлення даної категорії будувалося з базових припущень, які стали передумовами для закладення принципів формування основних теоретичних підходів до аналізу фінансової поведінки: традиційного підходу, заснованого на принципі раціонального прийняття рішень економічними агентами, та поведінкового (біхевіористського) підходу, де принцип раціональності ставиться під сумнів та обґрунтовується превентивність системи поведінкових факторів, що визначають вибір суб'єктів, у сфері аналізу фінансової поведінки домогосподарств важливим був і залишається комплексний міждисциплінарний підхід, який враховує як традиційні, так і поведінкові особливості пояснення різних

моделей фінансової поведінки домогосподарств. Узагальнено наукові погляди щодо прийняття фінансових рішень домогосподарствами та загального управління їх особистими фінансами, представлені через раціональні та поведінкові парадигми, відповідно до еволюційних змін. Охарактеризовано основні фактори, які впливають на прийняття домогосподарствами фінансових рішень, враховуючи еволюційні особливості відповідних наукових підходів. Визначено, що не лише економічні, а й демографічні, соціальні й особистісні характеристики індивідів надають рівнозначний вплив на фінансову поведінку, отже, вимагають інтегрального підходу, який передбачає, що обґрунтуванням моделі, яка описує закономірності фінансового поведінки домогосподарств, слугують передусім спостереження, враховуючи при цьому вплив як внутрішніх так і зовнішніх факторів, одним з яких є процес цифровізації, який впливає як на домогосподарство загалом, так і на його членів зокрема, проникаючи в усі сфери людської діяльності. Здійснено бібліометричний огляд публікаційної активності вітчизняних та зарубіжних науковців в сучасних електронних інформаційних джерелах, зокрема, таких як: Web of Science, Scopus та ScienceDirect, шляхом спеціального запиту із використанням терміну «фінансова поведінка домогосподарств» у заголовках, анотаціях та ключових словах публікацій з 1975 до 2024 року. Виявлено частку опублікованих результатів досліджень вітчизняних науковців в загальній сукупності наукових робіт, наявних у міжнародних наукометричних базах даних. Проведено аналіз дисциплінарної структури публікацій за темою фінансової поведінки домогосподарств та виявлено, що питання фінансової поведінки домогосподарств в наукових дослідженнях існує як окремий науковий вектор, який розвивається на стику декількох усталених дослідницьких напрямів, зокрема: фінансів, економіки, управління, психології, соціології, економетрики, а на сьогодні ще й розвитку інформаційних технологій, цифровізації, екології та захисту навколишнього середовища. Доведено необхідність введення в науковий обіг поняття «цифровізованого домогосподарства» та запропоновано авторський підхід до трактування його сутності, зокрема, як особи або сукупності осіб, які спільно проживають в одному житловому приміщенні або його частині, забезпечують себе всім необхідним для життєдіяльності, ведуть спільне господарство, повністю або частково об'єднують та витрачають кошти, інтенсивно та продуктивно використовуючи цифрові технології для власних потреб (самореалізація, робота, отримання доходу, відпочинок, навчання, дозвілля), а також для досягнення та реалізації спільних економічних, суспільних та громадських цілей. Обґрунтовано структуру та запропоновано власний підхід до трактування визначення фінансової поведінки цифровізованого домогосподарства. Досліджено та узагальнено основні переваги цифровізації для фінансової поведінки домогосподарств та загрози (ризик), які можуть виникнути внаслідок застосування цифрових технологій під час здійснення фінансових операцій. Виокремлено основні та критично важливі на сьогодні переваги процесу цифровізації у розрізі фінансової поведінки домогосподарств та запропоновано модель посилення впливу переваг цифровізації на фінансову поведінку домогосподарств для забезпечення фінансової стійкості. У дисертації запропоновано шляхи ефективного використання домогосподарствами переваг цифровізації у фінансовій діяльності. У дисертації наведено основні напрямки подолання внутрішніх перешкод домогосподарств для забезпечення достатнього рівня фінансової та цифрової грамотності та відкритості до високотехнологічних ініціатив і цифрової трансформації.

2. The dissertation is aimed at deepening the theoretical foundations in the field of behavioral finance and substantiating the ways of transforming the financial behavior of households in the conditions of digitalization. The object of the research is the financial behavior of households, and the subject of the research is the theoretical and methodological foundations, economic and institutional features of the transformation of the financial behavior of households in Ukraine in the conditions of digitalization. According to the results of the study of the theoretical foundations of the financial behavior of households, it was found that the formation of this category was built on basic assumptions, which became the prerequisites for laying down the principles of the formation of the main theoretical approaches to the analysis of financial behavior: the traditional approach, based on the principle of rational decision-making by economic agents, and the behavioral (behaviorist) approach, where the principle of rationality is called into question and the preventive nature of the system of behavioral factors that determine the choice of subjects is substantiated, in the field of analyzing the financial behavior of households, a complex

interdisciplinary approach that takes into account both traditional and behavioral features of explaining various models of financial behavior was and remains important households. Scientific views on financial decision-making by households and the general management of their personal finances are summarized, presented through rational and behavioral paradigms, in accordance with evolutionary changes. The main factors influencing the adoption of financial decisions by households are characterized, taking into account the evolutionary features of the relevant scientific approaches. It was determined that not only economic, but also demographic, social and personal characteristics of individuals exert an equal influence on financial behavior, therefore, they require an integral approach, which assumes that the justification of the model that describes the patterns of financial behavior of households is primarily observations, taking into account the influence of both internal and external factors, one of which is the digitalization process, which affects both the household in general and its members in particular, penetrating all spheres of human activity. A bibliometric review of the publishing activity of domestic and foreign scientists in modern electronic information sources, in particular, such as: Web of Science, Scopus and ScienceDirect, was carried out by means of a special request using the term "financial behavior of households" in titles, abstracts and keywords of publications from 1975 to 2024. The share of published research results of domestic scientists in the total set of scientific works available in international scientometric databases was revealed. An analysis of the disciplinary structure of publications on the topic of household financial behavior was conducted and it was found that the issue of household financial behavior in scientific research exists as a separate scientific vector, which develops at the junction of several established research directions, in particular: finance, economics, management, psychology, sociology, econometrics, and today also the development of information technologies, digitalization, ecology and environmental protection. The need to introduce the concept of "digital household" into scientific circulation is proved and an author's approach to the interpretation of its essence is proposed, in particular, how individuals or groups of individuals who live together in one residential space or part of it, provide themselves with everything necessary for daily life, run a joint economy, fully or partially combine and spend funds, intensively and productively using digital technologies for personal needs (self-realization, work, income generation, recreation, education, leisure), as well as for achieving and implementing common economic, social and public goals. The structure is substantiated and an own approach to the interpretation of the definition of the financial behavior of a digitalized household is proposed. The main advantages of digitalization for the financial behavior of households and the threats (risks) that may arise as a result of the use of digital technologies during financial transactions are studied and summarized. Ways of effective use by households of the advantages of digitization in financial activities are proposed. The main directions for overcoming internal obstacles of households to ensure a sufficient level of financial and digital literacy and openness to high-tech initiatives and digital transformation are given.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Онишко С. В., Добрянська Н. Б. Фінансова поведінка домогосподарств України в умовах військової агресії та її вплив на формування довгострокових трендів післявоєнного розвитку. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2023. №1 (127). с. 112-119.
- 2. Добрянська Н. Б. Вплив цифровізації на фінансову поведінку домогосподарств в сучасних умовах. Український економічний часопис. 2023. №2. с. 26-30.

- 3. Добрянська Н. Б. Цифровізоване домогосподарство як результат цифрових трансформацій в Україні. Трансформаційна економіка. 2024. №1(06). с. 5-10.
- 4. Добрянська Н. Б. Фінансова поведінка домогосподарств в розрізі бібліографічного огляду сучасних електронних інформаційних ресурсів. Науковий погляд: економіка та управління. 2024. №2 (86). с. 46-53.
- 5. Добрянська Н. Б. Оптимізація фінансової поведінки вітчизняних домогосподарств на внутрішньому ринку державних запозичень України в реаліях сьогодення. Збірник наукових праць Державного податкового університету. 2024. № 2. С. 14-21.
- 6. Добрянська Н. Б. Influence of financial literacy level on the financial behavior of Ukrainian households. Фінанси, економіка, право vs війна [Електронне видання] : збірник тез Міжнародного конгресу (м. Ірпінь, 27 квітня 2022 р.). Ірпінь : Державний податковий університет, 2022. с. 635-638.
- 7. Добрянська Н. Б. Financial literacy of households in the context of influence on their financial behavior in conditions of post-war reconstruction. Ukraine of the Future: Challenges, Realities, Strategies: collection of materials 21st All-Ukrainian Scientific and Practical Internet Conference for Student. Irpin. State Tax University, 2022. p. 24-26.
- 8. Добрянська Н. Б. Фінансова поведінка домогосподарств з погляду інституціональної теорії. Вплив обліку та фінансів на розвиток економічних процесів: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, Ірпінь-Берегове, 27-29 квітня 2023. Ірпінь: Державний податковий університет, 2023. с. 316-318.
- 9. Добрянська Н. Б. Трансформація фінансової поведінки домогосподарств в умовах цифровізації. Розвиток фінансів, аудиту, бухгалтерського обліку та оподаткування: реалії часу: матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції студентів, аспірантів та молодих вчених пам'яті видатного українського вченого-економіста Сергія Ілліча Юрія, м. Кам'янець-Подільський, 01 лютого 2023 р. Кам'янець-Подільський: НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут», 2023. с. 411-413.
- 10. Добрянська Н. Б. Цифровізації як драйвер фінансової поведінки домогосподарств. Економічні, фінансові та правові процеси в умовах цифровізації: збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених, м. Ірпінь, 10 листопада 2023. Ірпінь : Державний податковий університет, 2023. С. 145-150.
- 11. Добрянська Н. Б. Вплив цифрових навичок на фінансову поведінку домогосподарств. Трансформація фіскальної політики в умовах євроінтеграції [Електронне видання] : збірник матеріалів XIV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ірпінь, 8 грудня 2023 року). Ірпінь: Державний податковий університет, 2024. С. 224-227.
- 12. Добрянська Н. Б. Цифрові технології як інструмент підтримки фінансової стійкості домогосподарств України в умовах викликів сьогодення. Фінансові механізми забезпечення відновлення економіки України в сучасних умовах [Електронне видання] : збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених (м. Ірпінь, 22 лютого 2024 року). Ірпінь, 2024. С. 558-560.
- 13. Добрянська Н. Б. Вплив цифровізації на трансформацію фінансової поведінки домогосподарств в Україні. Трансформація фіскальної політики в умовах євроінтеграції [Електронне видання]: збірник матеріалів XV Міжнародної науково-практичної конференції, Ірпінь, Державний податковий університет. 22 листопада 2024 року. Частина 1. 2024. С. 245-248.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U109588

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Онишко Світлана Василівна
2. Svitlana Onyshko

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.04.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5811-2724

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дубина Максим Вікторович
2. Maksym Dubyna

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5305-7815

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05460798

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 95, Чернігів, Чернігівський р-н., 14035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Грудзевич Уляна Ярославівна
2. Ulyana Y. Grudzevych

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0243-7957

Додаткова інформація:**Повне найменування юридичної особи:** Львівський національний університет імені Івана Франка**Код за ЄДРПОУ:** 02070987**Місцезнаходження:** вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Сидорчук Анатолій Андрійович

2. Sydorchuk Anatolii A.

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.08**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Західноукраїнський національний університет**Код за ЄДРПОУ:** 33680120**Місцезнаходження:** вул. Львівська, буд. 11, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Давиденко Надія Миколаївна

2. Nadiya M. Davydenko

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.08**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-7469-5536**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Державний податковий університет**Код за ЄДРПОУ:** 44550814**Місцезнаходження:** вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство фінансів України**Ідентифікатор ROR:**

VIII. **Заключні відомості**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Береславська Олена Іванівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Береславська Олена Іванівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Шкуренко Наталія Григорівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна